

Sygn. akt III RC 36/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy w. T. III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Kamilla Piórkowska

Protokolant stażysta sądowy Ł. T.

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2017 r. w. T.

sprawy z powództwa:

D. K.

przeciwko:

A. K. i mał. S. K. działającemu przez matkę A. K.

o:

ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego i obniżenie alimentów

I. ustala, iż obowiązek alimentacyjny D. K. ustalony na rzecz A. K., wyrokiem Sądu Okręgowego w. T. z dnia 6.08.2014r. w sprawie (...) na kwotę po 800 /osiemset / złotych miesięcznie, wygaś z dniem 18.01.2017r.,

II. w pozostałej części powództwo oddala,

III. znosi między stronami koszty procesu.

Sygn. akt III RC 36/17

UZASADNIENIE

D. K. dnia 18 stycznia 2017 r. złożył pozew o obniżenie alimentów zasądzonych na rzecz małoletniego S. K., z kwoty po 1500 zł miesięcznie do kwoty po 1200 zł miesięcznie, począwszy od dnia 1.02.2017r. ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w. T. z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie (...) Ponadto wniósł o uchylenie alimentów zasądzonych od niego na rzecz byłej żony A. K. zasądzonych na kwotę po 800 zł. miesięcznie, również wyrokiem Sądu Okręgowego w. T. z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie (...) z dniem 1 października 2014 r.

W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał m.in., że przed orzeczeniem rozwodu pracował w K. na U. początkowo na stanowisku K. D. L. potem D. L. a następnie na stanowisku D. G. a jego zarobki wynosiły ok. (...) zł miesięcznie. W tamtym czasie pozwana nie pracowała. We wrześniu 2015 r. powód wrócił do Polski ze względu na to, iż sytuacja polityczna na U. była bardzo niebezpieczna. Obecnie pracuje w firmie logistycznej na stanowisku Business (...) M. z wynagrodzeniem ok. (...) zł netto miesięcznie a więc jego możliwości zarobkowe uległy znacznemu obniżeniu.

W uzasadnieniu podano również, że pozwana zamieszkuje obecnie z konkubentem M. M. (1), który prowadzi firmę (...). Od października 2014 r. pracuje ona w firmie (...) sp. z o.o. gdzie zarabia nie mniej niż (...) zł netto.

Powód wskazał też, że od momentu wydania wyroku rozwodowego zmieniła się jego sytuacja rodzinna – na jego utrzymaniu pozostaje małoletni syn M., pochodzący z obecnego związku małżeńskiego, którego miesięczny koszt

utrzymania wynosi ok. 1.200 zł miesięcznie. Powód poza kosztami utrzymania syna ponosi też koszt spotkań z mał. S. w kwocie 500-600 zł miesięcznie, koszty utrzymania rodziny ocenił na ok. 3.000 zł miesięcznie oraz koszty utrzymania mieszkania na ok. 1.700 zł miesięcznie.

Powód podał, że poza opłacaniem alimentów ponosi też koszty związane z wyjazdami letnimi czy zimowymi małoletniego.

D. K. wskazał, że w toku postępowania rozwodowego został dokonany podział majątku i pozwana otrzymała spłatę w wysokości (...) zł. Powód zgodził się wówczas na zasądzenie alimentów do czasu, aż A. K. znajdzie pracę, co zostało między nimi ustalone „dżentelmeńsko” w trakcie procesu rozwodowego. Pozwana jednak nie poinformowała powoda o fakcie podjęcia zatrudnienia ani o tym, że zamieszkuje wraz z nowym partnerem.

W odpowiedzi na pozew z dnia 13 lutego 2017 r. A. K. w imieniu własnym oraz małoletniego S. K. wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu wskazano m.in., że A. K. leczy się obecnie w Poradni Reumatologicznej z uwagi na reumatoidalne zapalenie stawów. W związku z tym schorzeniem możliwość podjęcia lepszej, bardziej płatnej pracy uległa znacznemu ograniczeniu. Podano też, że pozwana pozostaje co prawda w związku nieformalnym z M. M. (1), jednak nie zamieszkują oni wspólnie ani nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego.

W uzasadnieniu wskazano również, że od czasu zasądzenia alimentów na rzecz mał. S. wzrosły jego potrzeby. Małoletni uczęszcza na zajęcia karate, bierze udział w kursie języka angielskiego. Jego miesięczny koszt utrzymania wynosi 2.333,34 zł. W ocenie strony pozwanej alimenty na rzecz małoletniego w kwocie po 1.500 zł miesięcznie pozostają w możliwościach zarobkowych powoda albowiem od listopada 2016 r. sam powód dobrowolnie płacił je w wysokości 1.600 zł miesięcznie.

Sąd ustalił, co następuje

D. K. i A. K. zawarli związek małżeński w dniu 26 sierpnia 2006 r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w T..

/okoliczność bezsporna, a ponadto dowód:

odpis zupełny aktu małżeństwa – k. 5 akt sprawy (...) Sądu Okręgowego w. T./

Ze związku małżeńskiego mają syna, mał. S. K., ur. (...) w T..

/okoliczność bezsporna, a ponadto dowód:

odpis skrócony aktu urodzenia – k. 6 akt sprawy (...) Sądu Okręgowego w. T./

Wyrokiem z dnia 06 sierpnia 2014r. Sąd Okręgowy w. T. w sprawie (...) rozwiązał związek małżeński stron przez rozwód bez orzekania o winie.

Jednocześnie, w wyroku tym zasądzono od D. K. na rzecz A. K. kwotę 800 zł miesięcznie tytułem alimentów począwszy od uprawomocnienia się wyroku rozwodowego. Oprócz tego zasądzono alimenty od D. K. na rzecz mał. S. K. w kwocie po 1.500 zł miesięcznie.

/okoliczność bezsporna, a ponadto dowód:

wyrok, k. 94-94v.. akt sprawy (...) Sądu Okręgowego w. T./

W czasie orzekania rozwodu D. K. miał (...)lat. Zatrudniony był w firmie (...) na U. Jego miesięczne zarobki wynosiły ok. (...) zł netto miesięcznie. Na swoje utrzymanie w K. wydawał ok. 5-6 tysięcy zł miesięcznie.

A. K. miała (...) lat. Do 2010 r. pracowała w firmie (...) S.A. gdzie zarabiała ok. (...) zł netto miesięcznie. Po przyjęciu przez powoda propozycji pracy na U. zrezygnowała z zatrudnienia w Polsce i wraz z nim i synem wyjechała do K.. Do Polski powróciła z synem w lipcu 2013r. W momencie orzekania rozwodu poszukiwała pracy.

W wyniku podziału majątku dokonanego w toku sprawy rozwodowej zarówno powód jak i pozwana otrzymali po (...) zł

Małoletni S. K. miał (...) lat. Uczęszczał do zerówki. Z powodu alergii zażywał regularnie leki. Chodził na zajęcia karate za 70-80 zł miesięcznie, tańce za 50 zł miesięcznie, lekcje języka rosyjskiego za ok. 200 zł miesięcznie oraz został zapisany na kurs języka angielskiego, którego koszt wyniósł 1.400 zł. Małoletni jadał obiady w szkole. Ich koszt wynosił 90- zł miesięcznie. Jego średni miesięczny koszt utrzymania wynosił ok. 2.000 zł.

/dowód: akta (...) Sądu Okręgowego w. T./

Obecnie D. K. ma (...) lata. Od czerwca 2015 r. pozostaje w związku małżeńskim. Żona powoda nie pracuje.

Z tego związku w grudniu (...) urodził się powodowi syn M., który choruje na atopowe zapalenie skóry. Jego miesięczny koszt utrzymania wynosi według powoda ok. 1.200 zł.

Wraz z żoną i synem mieszka w mieszkaniu w W., które stanowi jego własność. Powód zakupił je w grudniu 2014 r. za gotówkę, za kwotę ok. (...) zł. Opłaty za mieszkanie wynoszą łącznie ok. 1.700 zł miesięcznie i na kwotę tę składają się: czynsz ok. 550 zł, kredyt za garaż 515 zł, miejsce garażowe 130 zł, prąd ok. 200 zł, telewizja i internet ok. 120 zł.

D. K. w 2015 r. zrezygnował z pracy na (...) z uwagi na sytuację w kraju. Po powrocie do Polski podjął pracę w firmie (...), w której pracował przez pół roku. Zarabiał ok. (...)zł netto miesięcznie, jednak zrezygnował z tej pracy z uwagi na jej niestabilność. Następnie podjął zatrudnienie w firmie (...), gdzie ma zawartą umowę o pracę na czas określony do czerwca 2017 r. Jego wynagrodzenie miesięcznie wynosi ok. (...) zł netto.

Powód dojeżdża do pracy ok. 130 km. Ma samochód służbowy i nie ponosi wydatków na paliwo.

Powód jest też właścicielem samochodu T. (...) rocznik (...) zakupionego przez niego za gotówkę za kwotę ok. (...)

Powód ma oszczędności w kwocie (...) zł.

/dowód:

- odpis skrócony aktu urodzenia mał. M. K. – k. 14
- koszty utrzymania mieszkania – k. 15-17
- koszty utrzymania – k. 90-95
- zaświadczenie o zarobkach – k. 120
- zeznania D. K. – k. 186-187v./

A. K. ma obecnie (...) lat. Od 1 października 2014r. zatrudniona jest w firmie (...) jako referent ds. księgowych z wynagrodzeniem ok.(...)zł netto miesięcznie.

Wraz z synem mieszka na parterze domu dwurodzinnego, piętro zajmuje jej siostra. Na koszty utrzymania domu składają się: podatek od nieruchomości 460 zł rocznie, prąd ok. 100-150 zł miesięcznie, gaz ok. 200-250 zł miesięcznie, telewizja ok. 60 zł miesięcznie, internet 30 zł miesięcznie, woda ok. 100 zł co 2 miesiące.

Pozostaje w związku nieformalnym z M. M. (1).

Pozwana choruje na reumatoidalne zapalenie stawów. Leczy się prywatnie. Wizyty odbywają się 5 razy w roku. Koszt jednej wizyty to 200 zł. Przyjmuje na stałe leki, których koszt wynosi ok. 20-30 zł miesięcznie. Ma orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w stopniu lekkim.

Jest współwłaścicielką domu przy ul. (...) i właścicielką samochodu T. (...) rocznik (...)

Posiada oszczędności w kwocie (...) zł.

/dowód:

- orzeczenie o niepełnosprawności – k. 170
- koszty utrzymania mieszkania – k. 44-52, 104-106, 108, 143-145
- dokumentacja medyczna – k. 43, 103
- PIT A. K. za rok 2014 – k. 173-174
- PIT A. K. za rok 2015 – k. 171-172
- zaświadczenie o zarobkach – k. 42
- zeznania A. K. – k. 187v.-189/

Małoletni S. ma obecnie (...) lat. Chodzi do (...) klasy szkoły podstawowej. Jada obiady w szkole. Ich koszt to 100-120 zł miesięcznie.

Uczęszcza na zajęcia dodatkowe z języka angielskiego za ok. 103 zł miesięcznie i karate za ok. 120 zł miesięcznie. W związku z zajęciami karate dwa razy w roku ma badania lekarskie za 60 zł i raz w roku konieczne jest uiszczenie opłaty za licencję w kwocie 40 zł. Latem jeździ na obóz za 300 zł.

Małoletni choruje na alergię. Leczy się prywatnie. Wizyty są średnio 4 razy w roku. Koszt jednej wizyty to 100 zł. Przyjmuje na stałe leki za ok. 30 zł miesięcznie.

Matka małego oceniła jego miesięczny koszt utrzymania na kwotę ponad 2.000 zł miesięcznie.

/dowód:

- zeznania A. K. – k. 187v.-189
- zestawienie wydatków – k.29, 100-101, 142
- koszty utrzymania – k. 54-67, 107, 109-129/

D. K. od lutego 2016 r. przestał płacić alimenty na rzecz pozwanej za to podwyższył alimenty przekazywane na rzecz małego syna S. do kwoty po 1600 zł miesięcznie.

W marcu 2017 r. pozwana złożyła wniosek o egzekucję komorniczą zaległych alimentów.

/dowód:

- zeznania A. K. – k. 187v.-189
- dokumenty dot. zajęcia komorniczego – k. 137-140
- wyciąg z konta – k. 68/

Sąd zważył, co następuje

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, akta sprawy (...) Sądu Okręgowego w. T. oraz przesłuchania stron.

Sąd przyjął za wiarygodne dowody w postaci dokumentów złożonych przez strony do akt sprawy, albowiem nie było podstaw do ich podważenia. Strony również nie kwestionowały ich wiarygodności i autentyczności.

Zgodnie z art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte w pozwie, pismach procesowych złożonych w sprawie, którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły, w odpowiednim zakresie, potwierdzenie w pozostałym materiale procesowym.

Sąd uznał również zeznania stron co do zasady za wiarygodne – zwłaszcza w zakresie, w jakim potwierdzone zostały przez zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentów. Zeznania te były logiczne, rzeczowe i wewnętrznie spójne.

Sąd miał na uwadze, że strony starały się w sposób jak najbardziej dla siebie korzystny przedstawić okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Odnosząc się do żądania D. K. wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 60 § 1 k.r.o. małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego.

Niedostatek należy tłumaczyć jako brak środków na pełne pokrycie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, to jest na zapewnienie sobie normalnych warunków bytowych adekwatnych do wieku i stanu zdrowia, pomimo wykorzystania przez niego wszystkich dostępnych legalnie i w granicach rozsądku możliwości w celu uzyskania niezbędnych dochodów (zob. na ten temat np. wyroki SN: z 7 września 2000 r., I CKN 872/2000, Lexis.pl nr 2210519; z 5 lipca 2000 r., I CKN 226/2000, Lexis.pl nr 380634; z 28 czerwca 2000 r., IV CKN 662/2000, Lexis.pl nr 2212160; z 7 października 1999 r., I CKN 146/98, Lexis.pl nr 6426119 oraz wyrok SA w Poznaniu z 10 lutego 2004 r., I ACa 1422/2003, LexisNexis nr 376331, „Wokanda” 2005, nr 2, s. 46). Usprawiedliwione potrzeby w rozumieniu art. 60 § 1 uzależnione są od wieku, stanu zdrowia, wykształcenia, zdolności i trybu życia prowadzonego w trakcie związku małżeńskiego przez uprawnionego (zob. np. wyrok SN z 12 września 2001 r., V CKN 445/2000, L..pl nr (...)).

Treść art. 61 kro stanowi, iż z zastrzeżeniem przepisu artykułu 60 kro, do obowiązku dostarczania środków utrzymania przez jednego z małżonków rozwiedzionych drugiemu stosuje się odpowiednio przepisy o obowiązku alimentacyjnym między krewnymi.

W przedmiotowej sprawie bezspornym pozostawał fakt, że strony zawarły związek małżeński, który następnie na mocy prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w. T. z dnia 6 sierpnia 2014r. w sprawie (...) został rozwiązany przez rozwód bez orzekania o winie oraz że w orzeczeniu tym zasądzono od D. K. na rzecz A. K. alimenty w kwocie 800 zł miesięcznie.

Przedmiotowe powództwo posiada podstawę prawną w art. 138 kro. W myśl art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego, w tym także ustalenia, że obowiązek alimentacyjny wygaś.

Dla stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 kro, należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności - na tle sytuacji ogólnej - mają charakter trwałe, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego. Warunkiem zmiany wysokości zasądzonych alimentów jest zatem istotna zmiana stosunków – a nie jakakolwiek (por. Marek Andrzejewski, w: Henryk Dolecki (red.), Tomasz Sokołowski (red.), Komentarz do art.138 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, stan prawny na dzień: 2010.09.15).

Przenosząc powyższe rozważania prawne na grunt niniejszej sprawy Sąd uznał, że powództwo D. K. o uchylenie alimentów na rzecz A. K. zasługuje na uwzględnienie, jednak z inną niż żądana przez powoda datą.

W niniejszej sprawie Sąd badał przede wszystkim, czy od orzeczenia rozvodu w sposób istotny zmieniła się sytuacja materialna pozwanej, czy nadal znajduje się ona w niedostatku.

Po przeanalizowaniu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił, iż pozwana A. K. nie znajduje się obecnie w niedostatku. Ma zaspokojone potrzeby mieszkaniowe, pracuje, otrzymuje stałe wynagrodzenie za pracę w wysokości ok. (...) zł netto miesięcznie, posiada majątek m.in. w postaci oszczędności pieniężnych – (...) zł., ma samochód. Zdaniem Sądu jest ona w stanie samodzielnie w pełni zaspokoić swoje uzasadnione potrzeby. Co prawda pozwana podnosił, że choruje, wymaga leczenia, jednakże schorzenia na które cierpi nie skutkują niezdolnością do pracy, przynajmniej tego strona pozwana nie wykazała.

W ocenie Sądu brak było podstaw do uchylenia alimentów z datą 1 października 2014 r. jak tego żądał powód, albowiem nie wykazał on w żaden sposób, że z tym dniem zaszły istotne zmiany w sytuacji pozwanej. Faktem jest, że z dniem 1 października 2014 r. pozwana podjęła zatrudnienie, jednak możliwości zarobkowe nie uległy zmianie, w porównaniu z sytuacją istniejącą w chwili orzekania rozvodu.. Pozwana już w toku sprawy rozwodowej przyznawała, że mogłaby podjąć pracę a jej wynagrodzenie wynosiłoby ok. (...)zł miesięcznie. Powód natomiast zaakceptował w pełni wyrok Sądu Okręgowego w. T. nie zaskarżając go. Wobec powyższego Sąd uchylił obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanej z dniem 18 stycznia 2017 r. tj. z chwilą skutecznego wniesienia niniejszego powództwa. Okoliczność, że strony zawierały, jak twierdzi powód „umowy pozaprocessowe” dla Sądu nie miały żadnego znaczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji.

Zgodnie z art. 133 § 1 kro rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie także wtedy, gdy nie znajduje się w niedostatku. W myśl § 1 art. 135 kro zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Rodzice, w zależności od swych możliwości, są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych (kulturalnych), także środki wychowania (kształcenia ogólnego, zawodowego) według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Będzie to mieć wpływ na rozstrzygnięcie, w jakiej mierze możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego będą wzięte pod uwagę przy oznaczaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji.

Usprawiedliwione potrzeby dziecka winny być ocenione nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, możliwości zarobkowych osób zobowiązanych do jego utrzymania oraz całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku. W szczególności pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można odrywać od pojęcia zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia te w praktyce pozostają we wzajemnej zależności i obie przesłanki wzajemnie na siebie rzutują, zwłaszcza przy ustalaniu przez sąd wysokości alimentów (por. wyrok SN- Izba Cywilna z 21 maja 1975r., III CRN 72/75).

Zgodnie natomiast z brzmieniem art. 138 kro, w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Przy orzekaniu w tym przedmiocie Sąd bierze więc pod uwagę czy do takiej zmiany rzeczywiście doszło.

Przez zmianę stosunków, o której mowa w art. 138 k.r.o. rozumie się istotne zwiększenie lub zmniejszenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się lub zmniejszenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (por. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, pod red. K. Piaseckiego, Warszawa 2006).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Sądu nie doszło do istotnej zmiany stosunków określonej w art. 138 k.r.o.

Małoletni ma obecnie (...) lat, znajduje się w fazie intensywnego wzrostu, uczy się w szkole podstawowej, korzysta z zajęć dodatkowych, jego potrzeby ciągle rosną. Zdaniem Sądu strona pozwana wykazała, że alimenty w kwocie (...) zł miesięcznie są adekwatne do aktualnych potrzeb małoletniego. Kwota ta leży również w możliwościach majątkowych i zarobkowych ojca małoletniego, który posiada wysokie wynagrodzenie za pracę a także duży majątek, m.in. w postaci zgromadzonych oszczędności. Zgodnie natomiast z utrwaloną w orzecznictwie zasadą, dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami, i to zarówno wtedy, gdy żyją z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyją oddzielnie. Co prawda powód ma obecnie na utrzymaniu jeszcze jedno dziecko i żonę, jednak zdaniem Sądu, alimenty w dotychczasowej wysokości leżą w granicach jego możliwości zarobkowych i majątkowych. Sąd wziął też pod uwagę to, że powód dodatkowo łoży na utrzymanie syna.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w punkcie II sentencji.

Na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd w punkcie III sentencji zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu.